

Apstiprināta VeA Senāta sēdē

2003. gada 4. jūnijā

Lēmums Nr. 03-14

VeA Senāta priekšsēdētājs

as. prof. Andris Klauss

Apstiprināta

VeA Tulkošanas studiju fakultātes

Domes sēdē Nr. 3, 2003. gada 15. martā

TSF Domes priekšsēdētāja

as. prof. Maija Baltiņa

Ventspils Augstskolas
Tulkošanas studiju fakultātes
profesionālā bakalaura studiju programma
„Tulkošana vācu-latviešu-krievu valodā”

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi

Ventspils Augstskolas Tulkošanas studiju fakultātes profesionālā studiju programma „Tulkošana vācu-krievu-latviešu valodā” tika akreditēta 1999.g. decembrī. Saskaņā ar LR Augstākās izglītības padomes 1999. g. 10. decembra lēmumu Nr. 73 Izglītības un Zinātnes ministrija izsniedza Akreditācijas lapu Nr. 014, ar ko Ventspils Augstskolai ir tiesības īstenot akreditētās studiju programmas un izsniegt valstiski atzītus diplomus par augstākās izglītības iegūšanu (sal. IZM Akreditācijas lapas pielikumu Nr. 014 – 0154 par tiesībām īstenot akreditēto profesionālo studiju programmu „Tulkošana vācu-krievu-latviešu valodā” tulkotāja un tulka kvalifikācijas iegūšanai un piešķirt tulkotāja un tulka profesionālo kvalifikāciju tulkošanai vācu-krievu-latviešu valodā”).

VeA TSF studiju programma "Tulkošana vācu-krievu-latviešu valodā" tika akreditēta uz sešiem gadiem.

Minētās studiju programmas stratēģiskie mērķi ir:

- nodrošināt ekonomikas, kultūras un sociālajām vajadzībām atbilstošas studijas,
- nodrošināt nozares zinātņu teorētiskajos pamatos sakņotas, profesijas standartiem atbilstošas, praktiski piemērojamas profesionālās studijas.

Studiju programmas specifiskais mērķis ir sagatavot speciālistus, kuri spētu:

- profesionāli veikt tulkošanas darbus dažāda veida institūcijās, uzņēmumos, birojos;
- balstoties uz iegūto izglītības un metodisko bāzi, konkurēt darba tirgū;
- elastīgi reaģēt uz izmaiņām tajā;
- sekmīgi tālākizglīties citās mācību iestādēs.

Studiju programmas galvenie uzdevumi ir:

- izglītēt augsta līmeņa tulkus-tulkotājus tautsaimniecībai nepieciešamās nozarēs (uzņēmējdarbība, mārketing, komercdarbības likumdošana);
- sekmēt to konkurētspēju mainīgos sociālekonomiskajos apstākļos un starptautiskajā darba tirgū;
- īstenot padziļinātu zināšanu apguvi, kas nodrošina iespēju patstāvīgi izstrādāt tulkošanas metodiku un veikt tulkošanas pasūtījumus aizvien jaunās nozarēs.

2. Studiju programmas saturs

2.1. Atbilstība profesijas standartu prasībām

Studiju programmas "Tulkošana vācu-krievu-latviešu valodā" saturs profesionālā bakalaura grāda iegūšanai nodrošina profesionālo kompetenci jeb zināšanu un prasmju kopumu, kas paredzēta 5. kvalifikācijas līmeņa profesijas standartā „Tulks” (reģ. Nr. PS 0101, apstiprināts ar IZM 2002. g. 10. jūlija rīkojumu Nr. PS 0102, apstiprināts ar IZM 2000. g. 10. jūlija rīkojumu Nr. 405).

2.2. Atbilstība otrā līmeņa profesionālās izglītības valsts standartam

Studiju programmas obligātais saturs saskaņā ar MK Noteikumiem par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu nodrošina šādu zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu, kas nepieciešams tulka-tulkotāja profesionālās darbības veikšanai:

- nozarei atbilstošo humanitāro, sociālo, dabaszinātņu, informācijas tehnoloģiju, vadībzinību un nozares teorētisko pamatu zināšanas, kā arī to piemērošanas prasmes;
- spēju stratēģiski un analītiski formulēt un risināt nozares problēmas;
- speciālās iemaņas un prasmes profesijā;
- prasmes informācijas ieguvē, atlasē un apstrādē;
- zināšanas un prasmes projektu izstrādē un to īstenošanā;
- jaunrades, pētniecības, organizāciju un kvalitātes vadības prasmes;
- izpratni par profesionālo ētiku un nozares projektu īstenošanas ietekmi uz vidi un sabiedrību;
- sociālās pamatprasmes (komunikatīvās prasmes, patstāvīga darba un komandas darba prasmes);
- motivāciju tālākizglītībai un sistemātiskai profesionālās kvalifikācijas pilnveidei.

Studiju programmas apjoms ir 169 kredītpunktu (sk Studiju programmas saturu Pielikumā Nr. 1.).

3. Studiju programmas organizācija

3.1. Izmaiņas studiju programmā akreditācijas periodā (1999. – 2002.)

Ņemot vērā iepriekšējo gadu pieredzi, kā arī akreditācijas komisijas norādījumus un studējošo ieteikumus, studiju programmā ir izdarītas vairākas kvalitatīvas izmaiņas. Jāuzsver, ka minētās izmaiņas nav saistītas ar būtisku kursa programmas satura maiņu, bet ir vērstas uz esošās programmas kvalitatīviem uzlabojumiem.

Turpmāk tekstā tiks analizētas izmaiņas attiecībā uz tulkojamo nozaru un tulkošanas kursiem. Pārējās izmaiņas sk. Pielikumā Nr. 2.

3.2. Izmaiņas obligātās daļasursos

Iepriekšējā akreditācijas periodā tika piedāvāti sekojoši kursi: „Uzņēmējdarbības pamati” un „Ievads tautsaimniecībā” vācu valodā, kurus vadīja studiju programmā strādājošais vieslektors no Vācijas. Tas, ka kursi notiek vācu valodā un tos vada lektors, kura dzimtā valoda ir vācu valoda no svešvalodu kompetences attīstīšanas viedokļa ir pozitīvs faktors, taču izanalizējot studentu iegūtās zināšanas no attiecīgo nozaru informatīvā aspekta, bija jāsecina, ka tās ir nepietiekamas. Jo īpaši tas ir attiecināms uz Latvijas reālijām. Nozaru kursi nebija saskaņoti ar attiecīgajiem tulkošanas kursiem, kas tobrīd nebija iespējams tehnisku iemeslu dēļ. Patlaban šie kursi studējošajiem tiek piedāvāti latviešu valodā un tos vada attiecīgo nozaru speciālisti no VeA Ekonomikas un pārvaldības fakultātes [„Uzņēmējdarbība I un II” – as. prof. A. Klauss (Ekonomikas un pārvaldības fakultāte (EPF), „Privāttiesības” – lekt. L. Grīnberga, EPF, „Mārketingi” – as. prof. I. Geipele (EPF)], kā arī tie ir saskaņoti ar attiecīgajiem nozaru tulkošanas kursiem (sk. Pielikumu Nr. 1), respektīvi nozaru tulkošanas kursi tiek piedāvāti vienlaicīgi ar tulkojamo nozaru priekšmetiem.

3.3. Izmaiņas obligātās izvēles daļas rakstiskās tulkošanasursos

Ņemot vērā akreditācijas komisijas aizrādījumus attiecībā uz tulkošanas kursiem pirmajā studiju gadā un studentu zināšanu novērtējuma svešvalodās rezultātus, vairākas izmaiņas tika izdarītas arī studiju programmas obligātās izvēles daļā. Pieredze rāda, ka uzņemto studentu zināšanas un prasmes vācu valodā ar katru gadu kļūst vājākas, jo īpaši tas attiecināms uz

- rakstu valodu;
- iemaņu trūkumu patstāvīgā darba organizācijā;
- ierobežoto zināšanu apjomu, nespēju orientēties vēstures, kultūras un politikas norisēs.

Šajā aspektā būtu nepieciešams padomāt par augstskolas ciešāku sadarbību ar skolām, jo ir redzams, ka 1. kursa studentiem aizvien grūtāk ir pielāgoties augstskolas studiju režīmam.

Tika arī konstatēts, ka nav iespējams sasniegt I un II semestrī izvirzītos rakstiskās tulkošanas kursu mērķus. Jo īpaši tas ir attiecināms uz II semestra kursu "Rakstiskā tulkošana (publicistika) L-V". Jāatzīmē, ka arī no akreditācijas komisijas locekļu puses tika izteiktas šaubas par minēto kursu lietderību I un II semestrī, norādot uz tādu kursu lielāku nepieciešamību, kas paplašinātu studentu prasmes vācu valodā.

Tādēļ tika izdarītas izmaiņas (sk. Pielikumu Nr. 2") minētajos semestros. Iepriekšējā akreditācijas posmā piedāvāto rakstiskās tulkošanas kursu vietā (I semestrī 4 KP apjomā, II semestrī 4 KP apjomā) no 2001. gada tiek piedāvāti kursi svešvalodu (vācu val.) kompetences padziļināšanai, īpašu uzmanību veltot rakstu valodai, darbam ar tekstu un zinātniskā darba pamatiem. Šo izmaiņu lietderība ir sevi pierādījusi, jo, uzsākot tulkošanas vingrinājumus 3. semestrī, var konstatēt, ka studenti ir adaptējušies augstskolas vidē (nopietnāka un motivētāka attieksme pret studijām).

Papildus ir:

- uzlabotas prasmes un iemaņas svešvalodā (pēc sekojošu jaunieviesto kursu apgūšanas: „Lietišķo tekstu analīze”, „Mājas lasīšana”);
- apgūtas pamatiemaņas pētniecisko darbu (kursa darbu un diplomdarbu) izstrādē.

Attiecībā uz B daļas piedāvājumu jāuzsver, ka tas ir kļuvis plašāks. Ar 2002. gadu studējošajiem tiek piedāvāts arī leksikoloģijas kurss, kas ir viens no priekšnosacījumiem sekmīgam darbam ar divvalodu terminoloģiju, kā arī studiju turpināšanai maģistrantūrā.

3.4. Plānotās izmaiņas kursu saturā

Domājot par turpmāko programmas attīstību un pilnveidošanu, kā arī ņemot vērā studentu aptaujas rezultātus, ir nepieciešams turpmāk:

- vairāk akcentēt kontrastīvo aspektu valodas prasmju un iemaņu apguvē (svešvalodu - vācu un krievu val. gramatika kontrastīvajā aspektā);

- izdarīt izmaiņas docētāju darba metodikā, kas paredz ievērojamu studenta patstāvīgā darba daļas palielinājumu (noteiktā kredītpunktu apjoma dēļ studiju programmu nav iespējams paplašināt ar jauniem kursiem).
- strādāt pie tādiem projektiem, kuros mūsu partneri būtu ne tikai Vācijas, bet arī Krievijas universitātes un augstskolas.

Šīs plānotās izmaiņas nav uzskatāmas par būtiskām attiecībā uz studiju programmu, bet skatāmas studiju kvalitātes uzlabošanas kontekstā.

Pielikums Nr. 1

**Ventspils Augstskolas
Tulkošanas studiju fakultātes humanitāro zinātņu bakalaura studiju
programma „Tulkošana vācu-krievu-latviešu valodā”**

Programmas saturs

Kursa nosaukums (kursa val.: V- vācu, L-latviešu, K-krievu)	Sem.	Sem.	Sem.	Sem.	KP
<u>Vispārizglītojošie studiju kursi – 21 KP</u>					
• Humanitāro un sociālo zinātņu teorētiskie kursi:					
Ievads valodniecībā, V		3			2
Mūsdienu latv. val. attīstības tendences I, L	2				2
Mūsdienu latv. val. attīstības tendences II, L		3			2
Plašsaziņas līdzekļi (vācu val. runājošās valstīs un Latvijā), V			5		2
• Kursi, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās iemaņas:					
Zinātniskā darba pamati, V	2				2
Starpkultūru komunikācija, V	1				2
Fonētika, V	1				2
Privātā un lietišķā korespondence, V	2				2
Retorika, V	2				2
Rakstisku tekstu tipu producēšana	1				3
<u>Nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi – 36 KP</u>					
Ievads tulkošanā, V	2				2
Ievads terminoloģijā un datorizētajā tulkošanā, V		3			2
Tulkošanas teorija, V			6		2
Leksikoloģija, V			5		1
Teksta lingvistiskā interpretācija, V		4			2
Mutiskā tulkošana: sagatavošanās posms, V-L-V			5		2
Teksta pirmstulkošanas analīze, V	2				2
Kontrastīvā lingvistika, V			5		2
Salīdzinošā tiesību terminoloģija, V-L		4			2
Uzņēmējdarbība tulkiem, L		3			3

Mārketings tulkiem, L			5		2
Valstmācība I: Vācijas vēsture un ģeogrāfija, V	2				2
Valstmācība II: Austrijas un Šveices vēst. un ģeogrāfija, V		3			2
Valstmācība III: Vācijas, Šveices, Austrijas valsts iekārta un politika, V		4			2
Valstmācība IV: Eiropas Savienības politiskās un sociālās dimensijas, V			5		2
Valstmācība V: vācu val. runājošo valstu kultūra					2
Vācu valodas stilistika, V			3		2
Ekonomikas valoda I, V	2				2
Ekonomikas valoda II, V		3			2
<u>Nozares profesionālās specializācijas kursi - 68 KP</u>					
<u>Vācu valodas kompetences attīstīšana:</u>					
• Morfoloģija (I-III), V	1				6
• Sintakse, V	1				2
• Ortogrāfija, V	1				1
• Mājas lasīšana (I-II)	1				4
• Lietišķo tekstu analīze	2				4
<u>Krievu valodas kompetences attīstīšana:</u>					
• Mūsdienu krievu valoda: situatīvie modeļi	1				4
• Mūsdienu krievu valoda: uzņēmējdarbības leksika	2				4
<u>Tulkošanas kompetences attīstīšana darba valodās:</u>					
<u>Rakstiskā tulkošana:</u>					
• Rakstiskā tulkošana: transports, V-L-V		3			4
• Dokumentu tulkošana, V-L-V		3			2
• Juridiskā terminoloģija, L-V-L		4			2
• Rakstiskā tulkošana I, K-V		3			2
• Rakstiskā tulkošana II, V-K			6		2
• Tulkoto tekstu rediģēšana, V-L		3			2
• Līgumu tulkošana, L-V-L		4			2
• Rakstiskā tulkošana: kredītpolitika, V- L - V			5		4
• Rakstiskā tulkošana :tirgzinības, V- L- V			6		4
• Rakstiskā tulkošana I, V-K		4			2
• Rakstiskā tulkošana II, K-V			5		2
• Nacionālo reāliju tulkošanas problēmas, L-V-L		4			1
<u>Mutiskā tulkošana:</u>					
• Konsekutīvā un sarunu tulkošana, V-L			5		3
• Konsekutīvā un sarunu tulkošana, L-V			6		3
• Sarunu tulkošana, V-K-V				7	3
• Sinhronā tulkošana, V-L-V				8	3
<u>Brīvās izvēles kursi – 6 KP</u>					
Ieteicamie kursi: datormācība, mūsdienu dabaszinātņu pamatproblēmas, sociālā psiholoģija, filozofija, jurisprudences kursi, trešā svešvaloda.					
<u>Prakse – 26 KP</u>					
<u>Valsts pārbaudījums – 12 KP</u>					
				7	26
				8	

• Bakalaura darbs				8	10
• Valsts eksāmens				8	2
Kopā 169 KP					

Pielikums Nr. 2

Izdarītās izmaiņas studiju programmā

	Kursi akreditācijas posmā	Izmaiņu veids	Izmainītie kursi pēcakreditācijas posmā
1.	4 KP Rakstiskā tulkošana (publicistika), V-L,	kurss mainīts atbilstoši ekspertu ieteikumiem	2 KP Lietišķo tekstu analīze I, V 2 KP Mājas lasīšana I, V
2.	4 KP Rakstiskā tulkošana (publicistika), V-L	kurss mainīts atbilstoši ekspertu ieteikumiem	2 KP Lietišķo tekstu analīze II, V 2 KP Mājas lasīšana II, V
3.	4 KP Rakstiskā tulkošana (uzņēmējdarbība), V-L,	modificēts saturs	2 KP Rakstiskā tulkošana (transport), V-L-V 2 KP Dokumentu tulkošana, V-L-V
4.	6 KP Rakstiskā tulkošana (uzņēmējdarbība) V-L,	modificēts saturs	4 KP Juridiskā terminoloģija, V-L-V 2 KP Līgumu tulkošana, V-L-V
3. 4.	Tulkoto tekstu analīze un redakcionālā apstrāde, L-V, 4 KP	modificēts saturs	2 KP Zinātniskā darba pamati, V
3. 4.	4 KP Uzņēmējdarbības pamati I un II, <u>vācu val.</u>	mainīta darba valoda	3 KP Uzņēmējdarbība tulkiem, latv. val
6.	2 KP Nacionālo reāliju tulkošanas problēmas	modificēts saturs	1 KP Nacionālo reāliju tulkošanas problēmas 1 KP Leksikoloģija
5.	2 KP Ievads tautsaimniecībā	mainīts saturs	2 KP Plašsaziņas līdzekļi vācu val. runājošās valstīs un Latvijā
6.	4 KP Rakstiskā tulkošana (tirgzinības), L-V	modificēts saturs	4 KP Rakstiskā tulkošana (kreditpolitika), V-L-V
4.	4 KP Privāttiesības	samazināts kursa apjoms; ieviests jauns kurss svešv. kompetences att.	2 KP Privāttiesības 2 KP Rakstisku tekstu tipu producēšana
6.	2 KP Komunikāciju psiholoģija	izņemts no programmas	

2.	2 KP Filozofija	izņemts no programmas	_____
III	2 KP Latviešu valodas stilistika	Izmainīts kursa nosaukums	2 KP Mūsdienu latv. val. attīstības tendences I, 2 KP Mūsdienu latv. val. attīstības tendences II

1.		
2.		

Apstiprināts:

VeA prorektore M. Leitāne

2003. gada ____ . _____

VeA Tulkošanas studiju fakultātes
 profesionālās studiju programmas "Tulkošana vācu –krievu – latviešu valodā" tulkotāja un
 tulka kvalifikācijas iegūšanai

studiju plāns 2003./2004.st.g. rudens (I, III, V, VII) semestrim

Npk	Studiju kurss \ Semestris	I	III	V	VII
1	Ievads tulkošanā	2			
2	Ievads valodniecībā	2			
3	Mājas lasīšana I	2			
4	Mutiskā komunikācija	2			
5	Teksta analīzes lingvistiskie aspekti	2			
6	Fonētika	2			
7	Ortogrāfija	1			
8	Rakstisku tekstu tipu producēšana	3			
9	Morfoloģija I	2			
10	Lietišķo tekstu analīze I	2			
11	Valstnācība I	2			
12	Mūsdienu krievu valoda I	2			
13	Ievads datormācībā	2			
14	Brīvās izvēles priekšmets: angļu/franču val.	2			
14	Ekonomikas valoda I		2		
14	Morfoloģija III		2		
15	Rakstiskā tulkošana: transports, V-L-V		4		
16	Valstnācība III		2		
17	Dokumentu tulkošana, V-L-V		2		
18	Krievu valoda: uzņēmējdarbības valoda		2		
19	Tulkoto tekstu rediģēšana, V-L		2		
20	Rakstiskā tulkošana I, K-V		2		
21	Latviešu valodas stilistika II		2		
22	Brīvās izvēles priekšmets		2		
23	Rakstiskā tulkošana II, K-V			2	
24	Saziņas līdzekļi vācu val. runājošās valstīs			2	

25	Konsekutīvā un sarunu tulkošana, V-L			4	
26	Tirgvedība			2	
27	Rakstiskā tulkošana: tirgzinības, V- L			4	
28	Valstmācība V			2	
29	Sinhronā tulkošana: sagatavošanās posms			2	
30	Brīvās izvēles priekšmets			2	
31					
32	PRAKSE				26 KP
33	Sarunu tulkošana V-K-V				4
	Kopā:	28 st.	22 st.	20 st.	30 KP

Studiju programmas direktore

asoc. prof. V. Rudziša

TSF dekāns

asoc. prof. J. Sīlis